

Subsessie 3.1

Anderhalvelijnszorg: wat zijn de effecten op kosten en volumes van zorg? (97)

Esther van den Bogaart, Mariëlle Kroese, Marieke Spreeuwenberg, Niels Hameleers, Dirk Ruwaard
Maastricht University, MAASTRICHT, Nederland

Introductie

Met de implementatie van anderhalvelijnszorg beoogt men kosten te besparen door laagdrempelige zorg aan te bieden dicht bij huis, onnodige verwijzingen naar tweedelijnszorg te voorkomen en kennisoverdracht tussen zorgprofessionals te stimuleren. In de regio Maastricht-Heuvelland hebben huisartsen sinds 2014 de mogelijkheid om patiënten met niet-acute en laagcomplexere klachten te verwijzen naar het anderhalvelijnscentrum de Stadspoli. Hier ontvangen patiënten medisch specialistische zorg buiten de 'muren' van het ziekenhuis in een eerstelijnssetting. De specialisten geven op basis van één of twee consulten een behandeladvies aan de huisarts. Uit eerder onderzoek blijkt dat anderhalvelijnszorg leidt tot dezelfde verbetering op het gebied van ervaren gezondheid als reguliere ziekenhuiszorg en dat patiënten zeer positief zijn over de kwaliteit van zorg in de anderhalve lijn. In deze studie richten we ons op het effect van anderhalvelijnszorg op de kosten en volumes van zorg.

Onderzoeksvraag

Wat is het effect van anderhalvelijnszorg op de zorgkosten bekeken vanuit het patiënten perspectief? En wat is het effect van anderhalvelijnszorg op het volume van zorg vanuit een regioperspectief, oftewel is er sprake van een substitutie effect?

Methode: In deze longitudinale observationele studie over de periode 2014-2018 worden de anderhalve- en tweedelijnszorgkosten (tot één jaar na het eerste consult) van patiënten die door de huisarts naar de anderhalve lijn zijn verwezen (interventiegroep) vergeleken met de zorgkosten van patiënten die door de huisarts rechtstreeks naar de tweede lijn zijn verwezen (controlegroep). Hierbij is gecorrigeerd voor confounders als leeftijd, geslacht, opleidingsniveau en gezondheidstoestand van de patiënt. Daarnaast worden declaratiegegevens van zorgverzekeraar VGZ gebruikt om de volumes van zorg in de eerste, anderhalve, en tweede lijn in de regio in kaart te brengen en in trendanalyses te vergelijken met de landelijk trend.

Resultaten

De gemiddelde zorgkosten (zowel initiële kosten als vervolgcosten) voor patiënten verwezen naar anderhalvelijnszorg liggen significant lager dan de zorgkosten voor patiënten verwezen naar reguliere ziekenhuiszorg. Op regioniveau is binnen de meeste specialismen (vooralsnog) geen substitutie-effect waar te nemen. Enkel binnen sommige specialismen lijkt er substitutie van zorg plaats te vinden, ook wanneer dit wordt vergeleken met de landelijke trend.

Conclusie

Anderhalvelijnszorg slaagt erin de kosten op patiëntniveau te verlagen. Echter, om anderhalvelijnszorg tot een succes te maken en daadwerkelijk substitutie te bereiken, dienen blijvend onnodige verwijzingen naar de tweede lijn voorkomen te worden. In vervolgonderzoek richten wij ons dan ook op de voorwaarden hiervoor, zowel in de eerste, anderhalve, als tweede lijn. Bovendien valt door betere communicatie, samenwerking en kennisdeling tussen zorgprofessionals nog winst te behalen. Wat hiervoor de mogelijkheden zijn en de eventuele effecten willen we graag als discussiepunt inbrengen tijdens de NHG wetenschapsdag.

Samenvatting:

Uit onderzoek blijkt dat de zorgkosten voor patiënten verwezen naar de Stadspoli (regio Maastricht-Heuvelland) significant lager zijn dan voor reguliere ziekenhuis patiënten. Echter, op regioniveau is binnen de meeste specialismen (vooralsnog) geen substitutie-effect waarneembaar.